

KRYCÍ PROSTŘEDKY PRO LÉČENÍ DEKUBITŮ

Současné moderní krycí prostředky stále více nahrazují klasické léčebné postupy. Základní podmínkou pro léčbu dekubitů je **zajištění vlhkého prostředí v ráně**, které brání **vstupu infekce z okolí rány** a udržuje **v ráně stálou teplotu** (velmi důležité, časté, i malé změny teploty v ráně mnohdy výrazně prodlužují dobu léčby). Další výhodou je jednoduchá výměna, malé nebo žádné poškození okolní pokožky při odstraňování lepidla vrstvy krytí a nižší potřeba četnosti výměn (na ráně může být krytí někdy ponecháno 3-5 dní, **četnost výměny se řídí výhradně stavem rány**). Vyšší cenové náklady na krytí jsou kompenzovány větším pohodlím pacienta, který není zatěžován velmi častými výměnami klasických obvazů (krytí) a časová úsporou pro ošetřovatelský tým.

Poznámka:

V níže uvedeném seznamu je uveden pouze výběr z širokého sortimentu krycích prostředků (PZT), schválených a hrazených VZP.

V případě žádosti o poskytnutí jakékoli léčebné pomůcky je vhodné předat předepisujícímu lékaři informace o požadované pomůcce vč. kódu VZP (viz níže) a ušetřit mu práci s hledáním nezbytných dat.

Poznámka (PL) ve sloupci "hradí VZP"; znamená, že na tyto prostředky může praktický lékař (nebo odborný lékař; - Neu, Ort, Reh, Chi) vypsát poukaz ("poukaz na léčebnou a ortopedickou pomůcku") bez schválení revizním lékařem, je-li cena pomůcky vyšší než 1.000,-Kč, měl by být poukaz před jeho vydáním pacientovi zaevidován na dávkovém oddělení zdravotní pojišťovny pacienta.

Na ostatní prostředky zde uvedené je nutné zajistit schválení revizního lékaře (vyplňuje se "poukaz na pomůcku" a "žádanka o zvýšení úhrady"). Oba formuláře zasílá váš lékař ke schválení reviznímu lékaři ZP, často tento postup trvá dost dlouho (běžně až 1 měsíc) a protože je vždy nutné zahájit léčbu bez prodlení, je zpočátku nezbytné prostředky zajistit na vlastní náklady.

Předepsání všech uvedených prostředků by nemělo být vázáno na odbornost lékaře, tzn., že je může předepsat i praktický lékař, většina prostředků je však vázána na schválení revizním lékařem, což by v případě dekubitů 2.stupně a výše neměl být velký problém (bohužel ale hodně záleží na ochotě předepisujícího lékaře).

Veškeré prostředky lze zakoupit za plnou cenu, ale v případě dlouhodobější terapie jde o velmi nákladnou záležitost a tak je žádoucí vašeho lékaře požádat o vystavení poukazu.

Níže uvedené ceny nejsou zcela aktuální, platí od 1.1. do 30.6.2006.

Hydrokoloidní krytí

Hydrokoloidní krytí (obvazy), při kontaktu s vlhkostí rány vytváří gelovou hmotu, která zabezpečuje vlhké prostředí v ráně. Vhodné pro středně až silně sekretující rány.

Jedná se o dvouvrstevný materiál (zevní vrstva – polyuretan, vnitřní – obsahuje hydrokoloidní a hydroaktivní částice schopné vázat sekret z rány).

Hydrokoloidy (HK) obsahují přilnavý materiál, který fyzicky reaguje s tekutinou v ráně.

Tato savá nebo polosavá krytí podporují čištění rány a odstranění nekrotické tkáně pomocí rozpadu buněk působením enzymů, podporují vývoj granulace tkáně povzbuzením vzniku krevních tkání. Krytí je možné měnit až za 4 dny. Krytí by se mělo kontrolovat 2-3x denně a vyměnit ihned, zjistí-li se, že na ráně špatně drží, odlepuje se, je nasáklé nebo prosakuje. HK často dobře nepřilnou na rány s velkou sekrecí, neměly by se používat u infikovaných ran. HK jsou nejlepší pro menší, samostatné dekubity 2.-3. stupně. Velké nebo mnohačetné rány by se neměly kryt HK, ale raději vlhkým gázovým krytím. HK může macerovat okolní slabou, křehkou pokožku. Před aplikací HK je vhodné použít nějakou účinnou ochranu okolní pokožky. Samotné krytí se musí odstraňovat opatrně, aby se zabránilo poškození okolní tkáně.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Hydrocoll *) [H]	80823	1090	1090	10x10, 10ks
Granuflex *) [CT]	15902	1177,70	1177,70	10x10, 10ks
Tegasorb *) [3M]	32084	209	150	10x10, 1ks
Suprasorb *) [LR]	19548	132,30	132,30	10x10, 1ks
Comfeel Plus *) [CP]	80593	1303,70	1303,70	10x10, 10ks
Comfeel - pasta do ran [CP]	80197	352,87	264,65	50g
Comfeel - zásyp na rány [CP]	80198	136,20	102,10	6g

*) vyrábí se v různých velikostech

Xerogely (určeno pro kombinaci s hydrokoloidy):

xerogely mají velkou absorpční schopnost, vyrábí se jako granule a pasty, např.:

Debrisan pasta [Kabi Pharmacia]

Epiten zásyp [Spofa]

Granugel pasta [Convatec]

Hydrogelová krytí

Hydrogelová krytí se doporučují na rány se středně silnou sekrecí. Mají vysoký obsah vody a dokáží změkčit a odloučit nekrotické, suché, ulpívající povlaky, vysoká absorpční schopnost.

Hydrogely jsou trojrozměrné polymery, které reagují s vodními roztoky. Vstřebávají a uchovávají vodu ve svých strukturách. Jsou nepřilnavé, mnohé z nich průhledné a přizpůsobí se povrchu rány. Hydrogely jsou velmi nasákové, snadno se vysušují, zvláště tehdy, nejsou-li správně zakryty sekundárním krytím nebo zavázány obvazem. I když se těžko přikládají (upevňují) na rozsáhlé rány, mohou se použít i pro dekubity 4. stupně.

NU-Gel - hydrogel s alginátem, rehydratuje nekrotickou tkáň a povleklou ránu, podporuje proces čištění ran, granulaci

Intrasite Gel - hydrogel, rehydratuje nekrotickou tkáň a povleklou ránu, podporuje proces čištění ran, granulaci

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Hydrosorb (krytí) *) [H, CT]	80156	200	150	10x10, 1ks
Aquagel (krytí) *) [PF]	80814	658	658	10x12, 10ks
NU-Gel (gel) *) [J&J]	80094	328,60	246,50 (PL)	25g
Intrasite-Gel (gel) *) [S&N]	80834	198,30	148,70 (PL)	25g
Purilon gel *) [CP]	80678	277,39	208	15g

*) vyrábí se v různých velikostech

Alginátová krytí

Alginátová krytí jsou vyráběna z mořských řas a vyznačují se značnou sací (absorpční) schopností. Vlákná alginátu se působením sekretu z rány změní v nepřilnavý gel, který účinkuje jako vlhký obvaz, krytí vypadá jako slisovaná skelná vata. Současně se sekretem rány se pojmají zbytky odumřelých buněk, hnis a bakterie, čímž je rána čištěna. Vhodné i pro léčbu různých píštělí.

Alginátová krytí, odvozená z mořských řas, jsou velmi nasáková. Používají se pro dekubity s silnou sekrecí. Krytí se podobá skelné slisované vatě a používá se proto jako výplňová hmota i při léčbě různých píštělí (provazovité formy). Z praxe je známo, že algináty vyschly a přilepily se na ránu, v jiném případě se zase správně rozpustily v ráně. Tyto nepřilnavé obvazy musí být zakryty sekundárním krytím nebo obvazem. Neměly by se používat na suché rány.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Sorbalgon *) [H]	05128	795	795	10x10, 10ks
Kaltostat *) [CT]	22350	828,10	828,10	7,5x12, 10ks
Melgisorb *) [ML]	80505	842,60	842,60	10x10, 10ks
Tegagen *) [3M]	80383	115	115	10x10, 1ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Prostředky s aktivním uhlím

Prostředky s aktivním uhlím se rovněž uplatňují u silně secernujících ran v době čištění a granulace, antibakteriální účinek, **podle stavu rány** možno měnit až po 5 dnech. Aktivní uhlí absorbuje sekret rány a redukuje zápach.

Actisorb plus - tkanina aktivního uhlí a 1% stříbra, značný sací účinek, ničí bakterie, čistí rány a odstraňuje zápach, vhodné pro rány kryté nektrózou pro fázi čištění.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Actisorb Plus *) [J&J]	18515	516,40	516,40	10,5x10,5, 5ks
Vliwaktiv *) [LR]	80318	67	67	10x10, 1ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Krytí TenderWet – polyakrylátové polštářky

Krytí **TenderWet** – polyakrylátové polštářky jsou ideální pro vlhkou terapii. Jsou indikovány ve fázi čištění rány a ve fázi granulace. Polyakrylátový polštářek se aktivuje Ringerovým nebo fyziologickým roztokem, který se průběžně do rány uvolňuje, současně se nasává sekret rány s odumřelými buňkami, bakteriemi a toxiny. Výměna za 24 nebo 12 hod.

Název	VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Tender Wet *) [H]	80101	1316	1316	10x10, 14ks
TenderWet 24 *) [H]	80409	1485	1485	10x10, 12ks
TenderWet Duo+Ring.roztok *) [H]	80689	879	659,30 (PL)	7,5x7,5, 30ml, 8ks
TenderWet Duo+Ring.roztok *) [H]	80819	1736	1302 (PL)	7,5x20, 10ml, 8ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Hydropolymerová krytí

Hydropolymerová krytí jsou určena pro vlhkou terapii a jsou blízké hydrokoloidům, protože vnitřní vrstva krytí obsahuje hydroaktivní částice. Příkladem je trojvrstevné obvazové krytí **Tielle**. Používá se při léčbě středně a silně secernujících ran.

Tielle [J&J] - hydropolymerový 3-vrstvý pěnový obvaz se stálou strukturou, lepící fólie, pro mírně až středně secernující rány ve stadiu granulace a epitelizace, dobrá přilnavost, tvarovatelnost.

PermaFoam [H] - hydroaktivní pěnový obvaz pro neinfikované rány se silnou až středně silnou sekrecí

PermaFoam Comfort [H] - hydroaktivní pěnový obvaz pro neinfikované rány se silnou až středně silnou sekrecí, se samolepícím okrajem

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Tielle MTL 101 (pěnový) [J&J]	37716	149	149	11x11, 1ks
Tielle MTL 103 (pěna+gel) *) [J&J]	37718	455,20	455,20 (PL)	18x18, 1ks
Tielle MT 2439 (hydropolymer) [J&J]	80091	119,70	119,70	7x9, 1ks
PermaFoam (pěnový) [H]	81070	1033	1033	10x10, 10ks
PermaFoam Comfort (pěnový) *) [H]	81072	883	883	6x6**), 10ks
Cutinova Hydro *) [BD]	81063	146	146	10x10, 1ks

*) vyrábí se v různých velikostech

**) aktivní plocha 6x6 cm, vnější rozměr 11x11 cm, samolepící okraj

Pěnová polyuretanová krytí

Pěnová polyuretanová krytí příznivě ovlivňují granulaci a epitelizaci. Doporučují se u povrchových, středně secernujících ran nebo tam, kde je nutné velmi tenká vrstva kůže a tukových tkání, a kde by jiné krytí se silným lepivým účinkem mohlo poškodit slabou vrstvu pokožky. Nasávají sekret rány spolu s bakteriemi, odumřelými buňkami a toxiny. **Mepilex** - krytí se silikonovou vrstvou, nelepí se k ráně a zajišťuje velmi šetrnou výměnu obvazu i u velmi slabé, narušené pokožky.

Polopropustné polyuretanové pěny jsou jako filmy odolné vodě. Dále, poskytují ráně "tlumení, polštářek", a absorbují přebytečný exudát z rány. Stejně tak se tvoří vlhké prostředí v ráně, a tak se brání rozpadu buněk vlivem enzymů nebo vzniku macerace kůže. Protože se na ránu nelepí, je vhodné je překrýt sekundárním krytím nebo páskou.

Pěny by se neměly používat u dekubitů, které zasahují do spodních svalových tkání, u ran, které jsou zcela pokryty krustou (strupem), u infikovaných ran, nebo u ran s velmi silnou sekrecí.

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Allevyn *) [S&N]	80115	1467	1467	10x10, 10ks
Syspurderm *) [H]	80170	1407	1407	7,5x10, 10ks
Mepilex *) [ML]	80573	707	707	10x10, 5ks
Allevyn Adhesive *) [S&N]	80763	1062	1062	7,5x7,5, 10ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Krytí ze síťových materiálů

Vlhké gázové krytí je relativně levné. Musí se ale měnit minimálně 2-3x denně, takže péči značně prodražuje. Může být také obtížné zajistit v ráně vlhké prostředí, a pokud gáza vyschne, tak se může přilepit na ránu. Odstranění přilepeného, suchého krytí může způsobit nemocnému bolest a může zničit zdravou granulační tkáň. Jako pěny, gáza musí být upevněna sekundárním krytím nebo páskou.

Krytí ze síťových materiálů jsou propustná pro vodu a kyslík, nacházejí své uplatnění především u povrchových ran.

Grasolind neutral, Atrauman (impregnováno mastí s neutrálním účinkem na kůži)

Mepitel (obsahuje silikon)

Branolind (obsahuje peruánský balzám)

Ialugen Plus (obsahuje kyselinu hyaluronocovou a sulfadiazin)

Bactigras (pro ošetření nově vytvořené, narůžovělé pokožky, na které se tvoří malé suché stroupky, účinné)

Inadine (antiseptický obväz, impregnovaný ve vodě rozpustnou mastí, která obsahuje 10% povidon jódu, prevence infekce ran, léčba infikovaných chronických a akutních ran), Vyměnit při změně barvy krytí

N-A Ultra (síťová mřížka pokrytá silikonem, pro krytí rány ve fázi granulace a epitelizace, nelepí se na ránu, pro krytí hydrogelových obväzů - zamezuje vsáknutí gelu do svého materiálu a tím jej udržuje v ráně)

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Atrauman *) [H]	80309	180	180	7,5x10, 10ks
Inadine (s jódem) *) [J&J]	18517	180,40	180,40	9,5x9,5, 5ks
Mepitel (silikon) *) [ML]	80194	905,50	750	7,5x10, 5x1ks
N-A Ultra Silicone *) [J&J]	80149	25,80	25,80	9,5x9,5, 1ks, 5cm
Bactigras *) [S&N]	80765	171	171	10x10, 10ks
Jelonet *) [S&N]	80767	150	150	10x10, 10ks
Ialugen Plus [IBS] (1)	14872/L	112,34	67,45	10x10, 5ks

*) vyrábí se v různých velikostech

1) může předepsat dermatolog, chirurg, pouze v číselníku léčiv, ne PZT

Transparentní polyuretanová krytí

Transparentní polyuretanová krytí chrání povrch rány a tvoří bariéru proti vstupu bakterií. Používají se v léčbě pouze povrchových defektů nebo jako krytí sekundární. Polopropustné polyuretanové filmy propouštějí plyny, ale jsou nepropustné pro vodu.

Mohou zlepšit léčení ochranou tekutin působících v ráně. Protože jsou průhledné, rána může být přímo kontrolována bez odstraňování krytí z rány. Filmy napodobují funkci kůže. Tyto filmy se běžně užívají při léčení dekubitů 1. stupně. Použít kožní ochranné krémy pro zabránění macerace pokožky v okolí rány.

Bioclusive - semipermeabilní obvaz, krytí neinfikovaných ran ve fázi epitelizace, preventivní účinek

Název	Kód VZP	Cena	Hradí VZP	Rozměr, balení
Bioclusive *) [J&J]	37720	55,50	30 (PL)	10,2x12,7, 1ks
Tegaderm *) [3M]	80374	45	33,80 (PL)	9x10, 1ks
Hydrofilm *) [H]	80415	32	30 (PL)	10x15, 1ks
OpSite Flexigrid *) [S&N]	80769	300	300 (PL)	10x12, 10ks

*) vyrábí se v různých velikostech

Dodavatelé, výrobci:		
J&J – Johnson & Johnson	CT – ConvaTec	ML – Molnlycke
S&N – Smith & Nephew	H – Hartmann-Rico	3M – 3M
LR – Lohmann-Rauscher	CP – Coloplast	BD – Beiersdorf
PF – Profarma (distributor Aquagel)	DC – Down Corning	IBS - IBSA (Swiss)
	CF – Comfeel	

Masti používané k čištění drobných ran (infekce, nekróza):

Iruxol, Bactroban, Betadine, Fibrolan, Garamycin - působí na g-pozitivní i g-negativní mikroby

2. Ošetřovací přípravky a krémy (Hartmann-Rico):

Menalind derm:	* přípravky pro péči o velmi suchou kůži*
Ošetřující krém	- vhodný pro hydrataci velmi suché pokožky, ošetřování pokožky u dekubitů 1.stupně, atopické ekzémy, bez parfémových přísad (100ml, 220,-Kč)
Ošetřující mléko	- plošná hydratace velmi suché pokožky (300ml, 288,-Kč)
Sprchová emulze	- obsahuje lipidy (200ml, 220,-Kč)
Sprchový olej	- obsahuje koncentrované oleje - avokádo, sója, měsíček (200ml, 220,-Kč)
Mycí olej na ruce	- obsahuje koncentrované oleje - avokádo, sója, měsíček, nedráždí pokožku, dobrý na ruce (200ml, 239,-Kč)
Menal. Professional:	* přípravky pro inkontinentní pacienty*
Čistící pěna	- vynikající prostředek pro čištění pokožky při inkontinenci, na okolí ran (400ml, 232,-Kč)
Kožní ochranný krém	- vytváří ochranný film, chrání před působením moči a stolice, ošetřování pokožky u dekubitů 1.stupně, obsahuje zinek (200ml, 202,-Kč)
Ochranná pěna na pokožku	- chrání před působením agresivních látek a tlaku, vydrží až 6 hod. (100ml, 303,-Kč)
Přísada do koupele	(500ml, 168,-Kč)
Sprchová a mycí emulze	(500ml, 168,-Kč)
Mycí emulze (tekuté mýdlo)	(500ml, 159,-Kč)
Vlasový ošetřovací šampón	(500ml, 169,-Kč)
Tělové mléko	(500ml, 232,-Kč)
Krém na ruce	- vrací pokožce vlhkost (200ml, 105,-Kč)
Olejový sprej na ochranu pokožky	- chrání extrémně suchou pokožku (200ml, 202,-Kč)
Olejová přísada do koupele	- pro regeneraci pokožky (500ml, 360,-Kč)
Ošetřovací olej	- péče o suchou a popraskanou pokožku (500ml, 308,-Kč)
Masážní voda na pokožku	- obsahuje kafr a mentol, prokrvuje pokožku (500ml, 327,-Kč)
Masážní gel na pokožku	- jako masážní voda - obsahuje kafr a mentol, prokrvuje pokožku (200ml, 135,-Kč)
TENASET	
Tenaset - mycí krém (výrobce Cederroth)	- výhodné použití pro hygienu u inkontinentních a ležících pacientů, místo mýdla, nemusí se oplachovat, (tuba 250ml - 137,-Kč, 1000ml - 302,-Kč)
Rybilka - dětská mast (výr.Herbacos-bofarma)	- zklidňuje třením podrážděnou pokožku, hojí opruzeniny, použitelné pro ošetření dekubitů 1.stupně, pozor - nevoní - obsahuje rybí tuk, vit. D, E a zinek, (tuba 100ml, cena cca 45,-Kč)
Pozn.: Zde uvedené ceny ošetřovacích přípravků Hartmann-Rico, Tenaset jsou pouze orientační, v konkrétních případech se budou dle prodejce lišit o -35% až +5% od cen zde uvedených - další doplňující informace o krycích a ošetřovacích prostředcích - viz dekubity6	

Pomůcky při inkontinenci:

- plenkové kalhotky, pleny, vyrábí se v různých velikostech a s různou savou schopností (např. **Molicare** - small, medium, large, 28 ks/balení, **Abri-Form**)
 - podložky na lůžko pod nemocného - **Molinea** (Hartmann-Rico)
- S omezením počtu kusů/měs. lze získat na poukaz od ošetřujícího lékaře (hradí VZP).

Pomůcky při inkontinenci Molimed (Hartmann-Rico):

- **Molimed** - inkontinenční vložky pro lehký stupeň inkontinence
- vložné pleny **Moliform** pro všechny typy inkontinence - bez uchycení (80673, 80674, 80675, 80676)
- plenkové kalhotky **Molicare** - střední a těžký stupeň inkontinence - s lepícími úchyty (87086, 16245, 04929, 04957)
- plenkové kalhotky **Molicare Mobile** - navlékací - střední stupeň inkontinence (87152, 87315, 87316)
- plenkové kalhotky **Molicare Med** - navlékací (87478, 87479)
- typ se volí podle stupně inkontinence, druhu postižení pacienta, obvodu boků

POPIS KRYCÍCH PROSTŘEDKŮ, PRAXE:

Popis a praktické zkušenosti s některými druhy krytí:

Bactigras (Smith & Nephew) = síťové krytí napuštěné parafinem a antiseptikem (0,5% chlorhexidin), antiseptikum je velmi účinné proti širokému rozsahu g-pozitivních organismů, méně proti g-negativním a některým typům pseudomonas, neúčinné proti spórům, houbám a virům, používá se jako krytí ran pro prevenci infekce menších otevřených ran a dekubitů, není určeno pro primární léčení infekce v ráně, protože množství aktivní látky je v krytí omezené, Bactigras lze ale použít jako doplněk systematické antibiotické terapie tam, kde je to vhodné

- před aplikací ránu vyčistit fyziologickým roztokem, přiložit jednu vrstvu krytí a zakrýt savým materiálem, na ránu přichytit páskou nebo obvazem, výměna krytí - závisí na stavu rány, tam, kde hrozí riziko infekce je výměna nutná denně (5x5, 10x10, 15x20 cm, role 15x1m)
- velmi účinné pro ošetření nově vytvořené, narůžovělé pokožky, na které se tvoří malé suché stroupky, vhodné jako primární krytí (fáze epitelizace)

Biatain (Comfeel) = pěnové krytí s vysokou savou schopností, vhodné pro rány s vysokou a střední sekrecí (fáze čištění a granulace), snižuje riziko macerace v okolí rány, na povleklé rány možno kombinovat s Purilon gelem, který podporuje autolytické čištění spodiny rány, Biatain nemá adhezivní okraje a tak je vhodný pro pacienty s křehkou kůží a poškozeným okolím rány

- aplikace - očistit fyziologickým roztokem a přiložit krytí „bílou“ stranou na ránu
- nikdy nepoužívat k čištění a dezinfekci roztoky chlornanu, peroxid vodíku - tyto látky poškozují polyuretanovou složku obvazu a jsou toxické
- dodává se neadhezivní (bez samolepícího okraje) a adhezivní s hydrokoloidní lepící vrstvou

Fyziologický roztok = čistící, vlhčící roztok pro čištění dekubitů a vlhčení krytí, v 1 litru sterilního roztoku je obsaženo 0,9% (9g) chloridu sodného (soli), běžné použití - infuzní roztok (doplňování tekutin a iontů)

Gázové krytí - suchá gáza se většinou přilepí na ránu - sebemenší pohyb potom působí bolest, při odstraňování, výměně krytí se často poruší i část nově vzniklé pokožky a začíná se znovu, léčení trvá nekonečně dlouho, pokud se použije gáza, musí se udržovat stále vlhká, vlhčit fyziologickým roztokem, pokud gáza na ráně vyschne, před sejmutím gázu silně navlhčete, částečně se tím eliminuje bolest při snímání krytí a současně poškození nové pokožky

Granuflex (ConvaTec) = hydrokoloidní krytí - při kontaktu s vlhkostí rány vytváří gel - velmi silně lepí, špatně se odstraňuje, nutno velmi opatrně, vydrží max. 5 dní, odolává proti vlhkosti, ale čím déle je krytí na ráně, tím je měkčí, lepí se na pokožku a poté se velmi špatně odstraňuje, při čištění po odstranění krytí hrozí nebezpečí poškození nové vrstvy kůže, pokožka snáší krytí dobře, při delším užití (4-5 dní) dochází ke ztrátě kvality krytí - vzniká lepivá hmota, proto je lepší provést výměnu podstatně dříve

- dobře kryje, udržuje vcelku optimálně vlhké prostředí rány, špatně se odstraňuje, průměrné čistící schopnosti, vlhkost a nečistoty převádí na gel, který postupně měkne a lepí se na pokožku, delší doba užití než ostatní krytí
- k čištění použít Ringerův nebo fyziologický roztok

Hydrocoll - samolepící hydrokoloidní obvaz, hydrokoloidní částice přeměňují exudát v gel, který se přenáší do rány a udržuje ji vlhkou, gel je savý tak dlouho, dokud nejsou hydrokoloidy nasyceny, nasycení je indikováno tvorbou puchýře na obvaze - v tom případě je nutné obvaz ihned vyměnit, možno nechat na ráně několik dní

- při výměně, odstranění krytí zůstane v ráně vrstva gelu (vypadá jako hnis, ale hnis to není), gel se očistí nejlépe Ringerovým nebo fyziologickým roztokem, pozor - velmi opatrně, aby nedošlo k poškození nové tkáně, hůře se odstraňuje (jako Granuflex)
- vhodný pro neinfikované rány se silnější sekrecí, pro všechny fáze terapie (čištění, granulace, epitelizace)
- krycí vrstva je nepropustná pro vodu a choroboplodné zárodky, chrání před nečistotami a vlhkostí (možnost sprchování, hygiena)
- pro fázi epitalizace je vhodný Hydrocoll thin (nízká sekrece hnisu)
- balení - 10x10cm, 15x15cm

Hydrofilm (Hartmann) - transparentní polyuretanové krytí - není-li pokožka zcela suchá (rána je ošetřena mastí nebo i lehce hnisá), potom dochází k odlepování krytí, rána vypadá jako by vůbec nevětrala, často zapáchá, dochází k maceraci - což je jev, ke kterému někdy dochází u polyuretanových krytí, díky mokvání rány se v praxi jeví jako zcela nevhodné použití po dobu delší než 2 dny!

- u zcela suché rány možno použít jako ochranné krytí proti oděrkám a sekundární infekci i na delší dobu, možná v optimální kombinaci lze použít jako sekundární krytí
- vhodný také pro fixaci kompresů, kanyl a katetrů, nelze používat u infikovaných, krvácejících nebo silně secernujících ran, hustě ochlupené části pokožky je nutné před aplikací oholit
- při posunu pacienta po lůžku může dojít k odlepení krytí a k jeho shrnutí nebo nahrnutí na jednu stranu a tak dokonce i k obnažení zakryté rány, v místě nahrnutí navíc působí tlak na poškozenou pokožku a mohou vzniknout další komplikace léčeného dekubitu, nebo zhoršení celkového stavu (zanesení infekce do rány), nutné pravidelně kontrolovat
- odstraňování krytí jde snadno, nepoškozuje pokožku
- balení - 6x9 cm (10x15 = á 30,-Kč)

Hydrosorb (Hartmann) - transparentní hydrogelový obvaz ze savého polyuretanového gelu s vysokým obsahem vody, součástí je krycí vrstva z polyuretanu, která je propustná pro plyny, nepropustná pro vlhkost (vodu) a choroboplodné zárodky, krytí předává ráně vlhkost a přijímá její sekret, tím se vytváří v ráně vlhké prostředí, hydrosorb je transparentní, nelepí se na ránu, možnost průběžné kontroly (průhledný), hydrosorb je vhodný pro rány v granulační a epitelizační fázi, u větších ran možno použít více krytí hydrosorb, které se vzájemně překrývají

- odstranit modrou krycí fólii, přiložit a dobře přitlačit, a následně zafixovat obvazem, v případě slabé sekrece možno ponechat v ráně až 7 dní, absorpce sekretu se projevuje zakalením obvazu a nebo vytvořením puchýře na obvazu, dosáhne-li puchýř cca velikosti plochy rány, je třeba hydrosorb vyměnit, nepoužívat u infikovaných ran
- je optimální pro ošetřování ran v návaznosti na předchozí terapii pomocí

TenderWetu, Sorbalgonu nebo Hydrocollu, vhodné jako ochrana granulační tkáně a mladého epitelu, ochrana před sekundární infekcí

- odstranění (výměna) - snímá se jako celistvý obvaz na rozdíl od hydrokoloidů
- Hydrosorb - bez samolepicího fixačního okraje (nutno fixovat pomocí obvazu), Hydrosorb Comfort - varianta s lepicím okrajem (poskytuje možnost sprchování, každodenní hygienu)
- balení - 5x7,5cm, 10x10cm, 20x20cm

Hypro-Sorb (www.hypro.cz) - pro léčení dekubitů

Intrasite Gel (Smith & Nephew), čistý hydrogel, podporuje přirozené autolytické čištění pomocí jemné rehydratace nekrotické tkáně, uvolňuje a absorbuje suché stroupky a exudát, velmi dobře čistí ránu, hydratuje pokožku - vytváří vlhké prostředí pro léčení rány, je nepřilnavý, používá se pro mělké i hluboké otevřené rány, jako dekubity, bércové vředy, může být použit i na infikované rány (zajistit pravidelnou častou kontrolu)

- odstranit původní krytí, vyčistit ránu fyziologickým roztokem, osušit okolí, vytlačit gel do rány - překrýt ránu - cca 5 mm silná vrstva
- doporučené sekundární krytí - u nekrotické rány (Opsite Flexigrid), nekrotické stroupky (Allevyn/Melolin), pro fázi granulace (Allevyn/Melolin/Opsite Flexigrid), zapáchající rány (Carbonet)
- doporučuje se řádné vyčištění rány od gelu minimálně 1x za 3 dny

Medicomp (Hartmann) - 80150 - 7,5x7,5 cm - 1ks = 8,50Kč

Mepilex Safetac (Mölnlycke) - absorpční, samolepicí silikonové, měkké pěnové polyuretanové krytí (vypadá jako plátek molitanu), tvoří jej měkká silikonová kontaktní vrstva na ránu Safetac, pružná absorpční poduška z polyuretanové pěny, vnější prodyšný a voděodolný film

- nepřilne k povrchu rány, ránu netraumatizuje, nepoškozuje, jemně přilne k okolní kůži a chrání ji díky měkké silikonové vrstvě Safetac, krytí absorbuje exudát, udržuje vlhké prostředí v ráně, minimalizuje riziko macerace, může být použito v kombinaci s gely, zpočátku může dojít i ke zvětšení velikosti rány, vhodné pro použití pod kompresivní obvazy, použití - dekubity, bércové vředy, vředy na chodidlech
- vzdušné, velmi dobře saje veškeré nečistoty, nekrotické zbytky, hnis, u silněji secernujících rány krytí bez výměny již 3. den zapáchá a je silně nasáklé sekretem a tekutinou vylučovanou při tvorbě nové pokožky (výrobce udává 5-7 dní bez výměny krytí, pro frekvenci výměn je vždy nutné řídit se pouze a výlučně stavem rány)
- aplikace: vyčistit ránu fyziologickým roztokem, osušit okolní kůži, odstranit ochranné fólie a aplikovat přilnavou stranou k ráně, nenatahovat, krytí musí alespoň o 2 cm přesahovat okraje rány, možno stříhat na menší části, je-li to nutné - možno upevnit obinadlem nebo jinou fixací
- praktické použití: 2 dny bez problémů, 3. den již dost riskantní (zhoršuje léčení rány - macerace, infekce apod.), nečistoty nasáté pěnovým krytím se vrací zpět do rány se všemi negativními důsledky, prokázáno opakovaně
- krytí drží na ráně dobře, velmi snadno se odstraňuje, vyměňuje, nepůsobí žádnou bolest pacientovi, velmi dobré jako primární krytí u mírně a středně secernujících ran (ne u silněji secernujících, hlubších ran), sledovat stav krytí a rány, včasná výměna (2 dny vydrží na 100%, 3. a další den podle stavu krytí, množství sekretu, a zápachu), pro čištění hlubokých a nekrotických ran je vhodnější Actisorb Plus nebo lépe vlhké krytí TenderWet
- vzhledem k tomu, že krytí na ráně (pokožce) drží relativně velmi lehce, je nebezpečí pronikání moči, stolice a jiných nečistot do rány (zejména u dekubitů v sakrální oblasti), okolí rány je nutné ošetřit jiným způsobem (např. ochranným krémem na kůži Menalind Profesional, jako sekundární krytí inkontinentní podložka Molinea - ránu stačí překrýt pouze kouskem podložky (rozstříhat), možno překrýt i Hydrofilmem), nebezpečí hrozí pouze na stranách krytí, vrchní strana krytí je proti pronikání vlhkosti chráněna dobře
- balení - 10x10, 10x20, 15x15, 20x20 cm

Mepilex Border Safetac (Mölnlycke) - přilnavé polyuretanové krytí s tenkým pěnovým polštářkem, potaženým silikonem, tvoří jej měkká silikonová kontaktní vrstva Safetac, absorpční poduška z polyuretanové pěny a polyakrylátových vláken, prodyšný, vodě a páře odolný vnější film

- nepřilne k povrchu rány, ránu netraumatizuje, nepoškozuje, okolní kůži chrání díky měkké silikonové vrstvě Safetac, absorbuje exudát, udržuje vlhké prostředí v ráně, může být použit v kombinaci s gely, zpočátku může dojít ke zvětšení velikosti rány, vhodné pro použití pod kompresivní obvazy, použití - dekubity, bércové vředy, vředy na chodidlech
- z praktického užití - nasává hůře, ale velmi dobře kryje, perfektně lepí, špatně se odstraňuje v případě tenké pokožky, při velmi opatrném zacházení lze sejmut relativně dobře, dobře odolává vlhkosti
- nevýhoda: subjektivně se jeví obdobně jako Hydrofilm, tj. málo vzdušné, ale podstatně lépe kryje než Hydrofilm
- udržuje značnou vlhkost v ráně - někdy může být i na závalu, častější kontroly, výměny, slabé mokvání odsává s nižší účinností
- krytí lze odkrývat i v mezech před konečnou výměnou, ránu lze vyčistit, a znovu krytí nalepit - drží stále dobře, spolehlivě vydrží na ráně 2 dny, 3.-4. den již silně zapáchá, hrozí nebezpečí infekce
- aplikace - vyčistit ránu, osušit okolní kůži, odstranit ochranné fólie a aplikovat adhezní stranou k ráně, nenapínat, při odstraňování nadzvednout jeden roh a opatrně a velmi pomalu krytí stáhnout z rány, výměnu provádět podle stavu rány, může být v ráně až 7 dní podle stavu rány, výměna by se měla provést vždy, pokud je exudát přítomen na okrajích podušky

NU-Gel (J & J) - gel sloužící k hydrataci pokožky rány (uvolňuje suché stroupky, nekrotické částice, čistí ránu), velmi účinný

PermaFoam (Hartmann) - hydroaktivní pěnový obvaz k ošetřování neinfikovaných, silně až středně silně secernujících ran, bez lepícího okraje, 10x10cm, VZP 81070 (10ks), 81071 (1ks)

PermaFoam Comfort - jako předchozí, ale se samolepícím okrajem, 6x6cm (vnější 11x11cm), VZP 81072 (10ks), 81073 (1ks)

Ringerův roztok = čistící, vlhčící roztok pro čištění dekubitů a vlhčení krytí, v 1 litru sterilního roztoku je obsaženo 8,6g chloridu sodného (solí), 0,3g chloridu draselného, chlorid vápníku, běžné použití - infuzní roztok (doplňování tekutin a elektrolytů)

Sorbalgon - tamponovatelné krytí z alginátu vápníku, mořské řasy

- určeno k čištění a granulaci hlubokých a obtížně přístupných ran, VZP 05128 (10x10cm, 10ks), vhodné pro chronické a infikované rány
- aplikace - materiál se vtamponuje suchý do rány, kontaktem s ranou se tvoří vlhký savý gel, který ránu vyplní a vytvoří vlhké prostředí, nasává choroboplodné zárodky z hloubky rány, rány se působením alginátu rychle čistí, gel zároveň působí jako vlhký obvaz, který zabraňuje vysychání rány, na ránu se nelepí a podporuje tak tvorbu granulační tkáně
- vhodné pro použití u silně secernujících ran, nevhodné pro suché rány, u suchých ran je nutné ránu předem zvlhčit Ringerovým roztokem, resp. suché krytí roztokem řádně navlhčit
- výměna - ve fázi čištění - 1-2x denně, ve fázi granulace - 1x za 2-3 dny

Sorbalgon T - jako předchozí, tvar = proužky, 30cm dlouhé, VZP 80311

Suprasorb (www.lohmann-rauscher.cz) - vlhké hojení ran

- Suprasorb A = kalcium-alginátová komprese a tamponáda (vysoký příjem sekretu, na dekubity, infikované rány)
- Suprasorb P = polyuretanový pěnový obvaz (roztahitelný, odpuzuje vodu a bakterie, mokvavé dekubity, přebytečný exudát se odpařuje)

- Suprasorb H = hydrokoloidní krytí (samolepicí, malé zbytky gelu v ranách, šetrná výměna)
- Suprasorb G = hydrogelová komprese a amorfni gel (rozpouštění nekrotické tkáně, amorfni gel)

TenderWet - polštářek na rány se superabsorbentem

- využívá principu kontinuálního vyplachování rány
- polštářek složený z více vrstev, uprostřed je superabsorbující polyakrylát, ten se aktivuje vhodným množstvím Ringerova roztoku, který je pak během 12, resp. 24 hodin uvolňován do rány a tak zajišťuje změkčení a rozpouštění nekrotické tkáně
- nejvhodnější krytí pro fázi čištění, pro téměř všechny typy ran, kontinuální vyplachování rány, rozpouští a odstraňuje nekrotickou tkáň, ztvrdlou kůži, omezuje sekreci z rány, odstraňuje zápach, možno použít i pro granulaci a epitelizaci nebo pro granulaci použít hydrogel Hydrosorb
- hluboké rány je vhodné vyplnit Sorbalgonem
- polštářek TenderWet váže sekret, který vytlačuje roztok do rány - rána se tak vyplachuje a rychle čistí, vhodný pro použití u infikovaných ran, v počátku léčení může dojít ke zvětšení oblasti rány
- balení: **TenderWet** (12 hod.), **TenderWet 24** (7,5x17,5, 10x10 cm, průměr 4cm a 5,5cm), TenderWet roztok 10ml, 15ml
- **TenderWet Duo** - kombinovaná sada (TW24+TW roztok), 1 balení průměrně stačí na 1 týden ošetřování (u TW Duo není nutný souhlas revizního lékaře !!!)

URGOTUL = lipido-koloidní krytí (www.urgotul.cz), 10x10cm (1ks, 80806), rychlá epitelizace defektu z okrajů, okolní kůže a okraje defektu nemacerují, snadné a bezbolestné snímání, mírná ranná sekrece se absorbuje sekundárním krytím, převazovat lze 1x za 2-3 dny (podle stavu rány), epitelizace cca 1 cm²/den, nezanechává pocit mastnoty, jemný, pružný, poddajný, neokluzivní, velmi nízké riziko macerace, neulpívá na rány, obsahuje vaselínovou složku (nelepí se na ránu), před použitím Urgotul vyčistit ránu fyziologickým roztokem

KRÉMY, MASTI

A-Derma Exomega (výr. Ducray) - krém, mléko pro zvláčnění pokožky, pro suchou pleť, obsahují vit. B3 a mastné kyseliny Omega6

Calcium panthotenicum (Slovakofarma) = použití při odřeninách, drobných popáleninách, nehojících se ranách, na ekzémy, pásový opar, u precitlivělých osob se může objevit lehké začervenání - mast 30g, podporuje obnovu poraněné kůže nebo sliznice a růst nové tkáně

Dermazulen (Léčiva) = mast 30g = hojivý, protizánětlivý účinek, při infekci nezávažných povrchových poranění kůže (oděrky), ošetření špatně se hojících ran, proleženin, bércových vředů, při opruzeninách - promaštění suché pokožky, aplikace - přiměřená vrstva 1-2x denně, podle potřeby převaz, u dekubitů musí být před použitím odstraněny krusty (stroupky), není vhodné používat dlouhodobě

Dermo-chlorofyl (gel + spray) - spray = pro ošetření dermatologicky problémové pokožky, zelená barva, působí proti bakteriím a jiným choroboplodným zárodkům, má příznivý vliv na obnovu poškozených tkání, podporuje epitelizaci a granulaci, urychluje hojení ran, používá se při bércových vředech, špatně se hojících či hnisajících ranách, při precitlivělosti na chlorofyl nepoužívat !!!

- gel = po nanesení gelová vrstva, rychle vysychá a působí chladivě, aplikuje se hlavně tehdy, je-li třeba spíše vysušení než promaštění ošetřované pokožky, z tuby gel vytlačit tak, aby na ploše rány zůstala 1-3 mm tlustá vrstva gelu

DiabeCare (výr. Dr.Müller Pharma) - kvalitní ošetrovací krémy a mléka na pokožku, ošetřování poškozené pokožky

Excipial U Lipolotio (SPIRIG Pharma) - emulze (mléko) na ochranu a ošetřování pokožky, pro suchou až velmi suchou, citlivou a mírně podrážděnou kůži, zlepšuje hydrataci pokožky, vytváří ochranný film z lipidů, vyhlazuje drsný povrch pokožky, pomáhá udržovat pružnost a odolnost vůči vnějším vlivům, nanášet 2-3x denně, množství - 200ml emulze

Fastum gel - místní léčení bolestivých zánětlivých nebo poúrazových onemocnění kloubů, šlach, vazů a svalů, odstraní bolest při onemocněních pohybového systému (páteře, kloubů, okolních tkání), při povrchových zánětech žil

Flamigel = koloidní hydroaktivní gel pro suché a hnisající rány

Flaminal = enzymatický koloidní hydroaktivní gel s alginátem na silně hnisající rány, www.dahlhausen.cz

Krémy na jizvy:

Léčba čerstvých i starších jizev:

- základem jsou preventivní nebo bodové masáže, které se provádějí po určité době po výkonu

- **Contractubex gel** - nemastný čirý gel, nejen k léčbě jizev, ale hojení všech ran, jemně vmasírovat do oblasti jizvy, na povrchu se vytvoří ochranný film, gel je hydratační, protizánětlivý, zvláčňující, zmírňuje svědění

- www.merck.cz

Lioton 100 000 - gel (výr.Berlin-Chemie) - gel pro uvolnění bolestí nohou, obsahuje heparin

Menalind DERM - ošetřující krém

- používá se na atopický ekzém, na ošetření, intenzivní hydrataci velmi suché pokožky, zklidňuje pokožku, balení 100ml tuba, atopický ekzém se nejvíce projevuje v oblasti loketních jamek, ohybech zápěstí, podkolenních jamek, na tváři, hlavě, krku, obsahuje ureu (5%) a pupalkový olej

Menalind DERM:

- ošetřující mléko, 300ml, 3% urea, na plošnou hydrataci velmi suché kůže, vhodné pro atopiky

- koupelový olej, 100ml, 50% pupalkový olej, intenzivní promaštění kůže, vytváří ochranný film

Menalind PROFESIONAL:

přípravky při inkontinenci:

- čistící pěna, 400ml, rychlé, šetrné čištění silně znečištěných partií pokožky

- vlhké utěrky, 50ks v boxu, rychlé čištění pokožky při inkontinenci, neutrální pH

- ošetřující olej na pokožku, 500ml, pro péči o velmi suchou pokožku

- olejový sprej na pokožku, 200ml, chrání suchou pokožku zatěžovanou inkontinencí, ležením na lůžku

- kožní ochranný krém na pokožku, 200ml, ochrana intimních oblastí před působením moči, tvoří bariéru

- ochranná pěna na pokožku, 100ml, chrání pokožku před agresivními látkami obsaženými v moči a stolici, základní prevence proti dekubitům, snadno se roztírá, obsahuje panthenol, aloe vera, 5% urea